

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

IX. De Rescriptorum seu Literarum Apostolicarum Executoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

Reg. 53. cuius Summaria inscriptio est, Nulli suffragetur dispensatio nisi literis perfectis, exceptis nonnullis casibus à cit. Barbolà à n. 203. relatis.

ARTICULUS. IX.

De Rescriptorum seu
Literarum Apostolicarum
Executoribus.

SUMMARIUM.

145. *Literarum Apostolicarum Executores sunt Episcopi Salii Prælati,*
 146. *Et Officiales seu Vicarii generales.*
 147. *Episcopo commissa executio non competit ejus Vicario, nec vicissim.*
 148. *Expressò dignitatis nomine Episcopo,*
 149. *Et Vicario commissa, ad eorum successores:*
 150. *Et Vicario Episcopali delegata, ad Capitularem non transit:*
 151. *Nisi delegata sit Vicario diœcesis.*
 152. *Easdem literas exequi possunt Priores Conventuales & similes Regularium Superiores,*
 153. *Speciali jure non prohibiti:*
 154. *Abbatès Commendatarii perpetui,*
 155. *Et Canonici Ecclesiarum Cathedralium Secularium:*
 156. *Non etiam Regularium.*
 157. *De Executoribus rescriptorum, quibus causa temporalis,*
 158. *Aut nudum ministerium committitur,*
 159. *Et literarum S. Penitentiarie.*
 160. *Rescriptò Jusstitia delegatus Judex,*

161. *Et literarum Gratia executor vi- ces suas subdelegare possunt.*

Rescriptorum Apostolicorum, quæ causæ cognitionem & jurisdictionem Ecclesiasticam externam postulant, sive ea Justitiæ sive Gratia sint, executio committi à Papa ejusque Legatis solet &, communi Jure spectatò, debet personis dignitatem Ecclesiasticam vel personatum obtinentibus, aut canonicis alicujus Ecclesiæ Cathedralis, ex celebri Constitutione Bonifacii VIII. c. Statutum 11. §. Sancimus in 6. Quod statuendi ratio justa fuit, partim honor Sedis Apostolicæ; ne ejus authoritas in ministro inferiore facile vilipendatur: partim utilitas impetrantium literas; ut istarum peritos ac dignos habeant executores, Tholosan. Lib. 1. de Rescript. cap. 53. n. 1. Unde, licet Executores ejusmodi literarum esse nequeant inferiores clerici & Religiosi; imò etiam canonici Ecclesiarum Collegiatarum, Vicarii Foranei & Decani Rurales, uti & Priores Claustrales, sive in eadem congregatione subjecti alicui Abbati vel Præposito, immediatam in illam jurisdictionem obtinenti, Clement. Esst. principalis 2. tales tamen, præter S. R. E. Cardinales, Episcopos ceterosque Episcopalis Ordinis & alios, tam Secularium quàm Regularium Ecclesiarum, Prælatos, & capitulum Cathedralè, Episcopali Sede vacante, esse queunt

Imprimis Officialis seu Vicarius generalis Episcopi & Capituli, Episcopali sede vacante, Clement. cit. junctâ Glossâ V. Episcopi & Panormit. ibid. n. 4. Ratio est; quòd, licet ad Episcopi nutum revocabilis sit, quamdiu tamen in officio est, ex Episcopali jurisdictione ac tribunali præminentiam habeat & dignitatem,

Glossa in *Clement. cit. V. Delegatus* & Sbrozz. de *Offic. Vicar. Lib. 1. q. 49.*
Unde

147. Dubium oritur primò, an executionem Episcopo commissam ejus Vicarius generalis, & huic commissam in se suscipere valeat Episcopus. Ratio dubitandi est; quòd idem Consistorium seu tribunal eademque jurisdictio sit utriusque, *c. Non putamus 2. de Consuetud. & 6. Romana 3. pr. de Appellat. utrobique in 6.* Sed hoc verum duntaxat est de jurisdictione Ordinaria & de causis mandato Episcopi generali comprehensis: non de jurisdictione à Papa delegata & de Causis exposcentibus mandatum speciale, per ea, quæ traduntur *Tit. 28. à n. 36.* Quare, seclusa delegatione, in executionis à Sede Apostolica alteri soli commissæ negotio, alterum se intromittere posse, cum Felino in *c. Eam te 7. n. 17.* Ripa in *c. cit. n. 46.* & aliis merito negant Pavinus de *Potest. Capit. Sede vac. p. 2. q. 10. n. 14. & 33. cit. Sbrozz. Lib. 2. q. 133 & 136. Piascius Prax Episc. cap. 4. n. 7.* & aliis DD. relatis Garcias *p. 6. de Benef. cap. 2. n. 45.* Ratio est; quia propositarum literarum executio Episcopo non competit jure Ordinario: Sed tam ipsi quàm ejus Vicario à Papa delegatur; ut, sicut respectu personæ Episcopi Pontificalis, sic respectu Vicarii literas Apostolicas exequentis ab Episcopo accepta dignitas & officium rationem habeat conditionis sine qua non, seu qualitatis requisitæ *c. Statutum cit.*

148. Dubium Secundò est, an Officiali seu Vicario generali commissæ executio transeat ad ejus successorem. Episcopo, Præposito, Decano, sub Dignitatis, non personæ, nomine commissam ad eorum successores in dignitate transire, desumitur ex *c. Quoniam 14. junctâ Glossâ V. Substitutum de Offic. deleg.* quia eorum

dignitas perpetua est, & personæ obitu, renuntiatione, privatione non extinguatur, *c. Si gratiò 5. in 6.*

An idem in Vicarii successore obtineat, dubitandi ratio minimè levis est; quòd jurisdictio Vicarii delegata, eò decedente, cedente, amotò expirare videatur; cum ita ejus dignitas extinguatur, & successoris assumptione alia de novo creetur: idque non necessariò; cum, si Episcopus muneri suo pastoralis superesse solus valeat & velit, Vicarium assumere non cogatur, ut ad *Tit. 28. n. 23.* statuetur. Hoc tamen non obstante

Communis & Curie Styli recepta est doctrina Glossæ in *Clement. cit. V. Principalis Panormit. inc. Quoniam cit. n. 10. & 11. citr. Pavini q. 10. n. 15. Piascius n. 7. Flamin. Lib. 1. de Resignat. q. 11. à n. 17. & Garcie cap. 2. n. 34.* Vicarii generalis vel Officialis nomine expressò commissam executionem ad successores transire defendentium, partim; quòd sic ei facta commissione Papa rationem habeat tribunalis, & ab isto aliquantisper suspensa jurisdictio sustineri videatur; ut ea ipsùmque Vicariatus officium ac dignitas, licet re ipsa non sit, perpetua tamen & continua reputetur; quòd cedenti, decedenti, amotò aliis aliisque Vicarius subrogetur, & Episcopi vices in se suscipiat, *c. t. ibi. Mos. qui vices ipsius gerunt.* junctâ Glossâ *V. Ipsus de Offic. Vicar. in 6.* partim verò; quòd id exigere videatur provida & suavis gubernatio Ecclesiæ; cum, si literarum Apostolicarum executiones, dicecessu Vicariis generalibus commissæ, cum personis interirent, id per incommodum sumptuosumque esset impetrantibus: qui pro eisdem gratiæ impetratione ad Sedem Apostolicam iteratò recurrere, novasque facere expensas non rarò cogentur.

Dubium est tertio, an executio com-

missa Vicario Episcopi, istò decedente vel cedente, transeat ad Vicarium Capituli. Qua in re ponderandus est tenor commissionis, an scilicet ista facta sit Vicario, Episcopi vel Diocesis nomine expressò; cum, sicut Episcopo commissam ad capitulum non transire, sic Episcopi Vicario commissam executionem Capituli Vicario non competere, apud *cit.* Garciam n. 41. passim negent DD. secuti Glossam in *Clement. Etsi cit. V. Episcopi Felinum in c. Eam te cit. n. 17.* Pavinum q. 10. *cit. n. 7. & cit.* Sbrozz. *Lib. 1. q. 16.* quòd Vicarius Capituli Sede vacante non ipsius Episcopi, sed jurisdictionis duntaxat Episcopalis Vicarius sit. Si verò executio commissam sit Vicario diocesis, vg. Augustanæ vel Eystadianæ, Sanchez *Lib. 8. de Matrim. disp. 27. n. 23.* & Salas *disp. 20. de LL. n. 134.* vacante Sede illam competere, asserunt Vicario Capitalari. Rationem reddunt; quòd, licet non Episcopi, diocesis tamen Vicarius is, qui vacante Sede à Capitulo assumptus est, non minus sit, quàm fuit Episcopalis; imò uterque sit Vicarius Ordinariæ jurisdictionis Episcopalis, vacante Sede penes Capitulum residentis, *c. Si Episcopus 3. & c. fin. de Supplend. neglig. in 6.* & delegationis Apostolicæ, licet Episcopalis, sic & Capitalaris vicarius sit capax, ut in *Clement. cit.* cum Glossa *V. Episcopi Zabarella q. 13. n. 15.* Anchoran. n. 1. & Imola n. 20. observant. Quà ratione persuasus Sanchez *disp. cit. n. 33.* ad capituli vicarium transire existimat executionem vicario Episcopi commissam; quòd verè succedat istis, sive habenti jurisdictionem Episcopalem.

Sed, licet ratio hæc non contemnda sit, ea tamen, pro qua militat, Opinio adversatur praxi seu Stylo Curiae & Cancellariæ Apostolicæ, Episcopali sede vacante literas gratiæ in forma *Dig-*

num non ad Capituli Vicarium; quasi de eo non confidat: sed ad diocesis Viciniorem Episcopum istiusve Officialem seu Vicarium generalem dirigentis, argumentò minimè obscurò; quòd plenà Sede ad Episcopum aut ejus Vicarium directas Capituli Vicario committere, aut ad eum transmittere Papa non intendat, ut cum Hieron. Paulo *Practica Cancellariæ pr. observant Franc. Leo The-saur. Fori Eccles. cap. 10. n. 8. fall. 5. & 6.* Garcias *cit. cap. 2. n. 44.* & Corradus *Prax. Dispensat. Apostol. lib. 7. cap. 4. n. 11.* Unde hi DD. inter literas Gratiae & Commissiones Apostolicas statuunt notabile discrimen: & licet eas, quæ de Jure vel Stylo Curiae non Ordinariis duntaxat vel istorum Officialibus seu Vicariis generalibus, sed aliis quoque personis in dignitate constitutis & à parte nominatis committi consueverunt, ut literæ beneficiales expeditæ in forma *Gratiosa*, executiones pensionum, delegationes causarum seu litium, Episcopali Sede vacante ad Capituli Vicarium transire facile concedant; quòd tales etiam Capituli Vicario committi de Curiae Stylo soleant & de Jure valeant, Gloss. in *Clement. Etsi cit. V. Episcopi Panormit. ibid. n. 1.* & Imola n. 20. eas tamen literas, quarum executio ex dispositione Juris vel Curiae Stylo solis Episcopis aut eorum Vicariis committitur, ut literæ Gratiae in forma *Dignum, ex cit. Constitut. B. Pii V. causa Criminales*, ex decreto Trident. *sess. 13. cap. 2. & sess. 24. cap. 20. utrobis, de Reformat.* dispensationes Matrimoniales, ex decreto ejusdè *sess. 22. cap. 5. de Ref. &c.* à Vicario Episcopali ad Capitalare Sede vacante transire negant; quòd his de Jure vel Stylo illo non committi soleant. Atque hoc inter literas Apostolicas discrimè DD. *cit. S. Congreg. Card. Interpp. declarationibus & Rotæ*

- Romanæ decisionibus confirmant.
152. Deinde, rescriptorum Apostolicorum executores esse de Jure possunt Priores Conventuales five ii, qui conventui seu congregationi Regularium præfunt ordinaria jurisdictione: etiam si non per electionem, sed superioris nominationem duntaxat constituentur, ab eoque ad libitum valeant removeri, *Clement. cit. n. 6.* & Laiman in *c. Statutum cit. n. 4.* Quæ ratio, cum etiam in Guardianis Ordinis FF. minorum S. Francisci, & in Societatis JESU cæterisque Mendicantium Ordinum Superioribus militet, executio rescriptorum Papæ & Legatorum Apostolicorum committi, de Jure communi, etiam ipsis potest, Franc. in *c. Statutum cit. pr. n. 4.* Sylvester V. *Delegatus n. 3.* & Azor p. 2. *Instit. lib. 3 cap. 17. q. 7.* & Rotæ decisionibus allegatis Barbosa in *Clement. cit. n. 11.* De Jure, inquam, communi; quia Jure specialium Constitutionum delegationes, cum bonorum temporalium litigio conjunctas, à Guardianis admitti posse, negant Rodriguez Tom. 1. *Regular. q. 64. art. 4. in fine* & Sanchez *Lib. 6. Moral. cap. 3. n. 81.* Superioribus etiam minimæ Societatis nostræ ejusmodi executionis munus sine Præpositi Generali licentia non permissum, patet ex *Constitut. p. 6. cap. 3. §. 7.* & monet laudatus Sanchez n. 82.
154. Demum Abbates alique Commendatarii perpetui, Secularium & Regularium Ecclesiarum, propter eandem rationem, Gonzalez in *Reg. 8. Cancell. Gloss. §. 8. n. 10.* & aliis relatis cit. Barbosa n. 12. uti & Canonici Ecclesiarum Cathedralium Secularium.
155. An etiam Regularium, dubium &

incipitis resolutionis controversia est inter DD. Non quidem, si executionem eis Papa ex certa scientia committat; cum enim ab isto, quod supra Jus sit, §. cit. dispositioni derogari, & literarum suarum executio cuicumque etiam, clerico & Religioso simplic, committi valeat, *c. Cum olim 14. ibi, Abbatibus & F. monacho, de Privileg.* utique ab eo, si suæ potestatis plenitudine uti velit, ex certa scientia committi etiam poterit canonico Ecclesiæ Cathedralis Regularis. Sed de Jure communi: quod cum Panormia in *c. Causam 9. de Judiciis n. 9. cit.* Rodriguez Tom. 2. *Regul. q. 124. art. 1.* Sanchez *cap. 13. n. 83.* Laiman in *c. Statutum cit. n. 9.* & Pirrhing ad *Rubr. de Offic. deleg. n. 32.* affirmant, præcipue per moti generalitate §. *Sancimus cit.* Ecclesiarum Cathedralium Canonici literarum Apostolicarum executionem committi, indistinctè permittentis: & autoritate *Clement. cit.* Dignitatem Regularem quoad ejusdem executionis munus Seculari æquiparantis. Verius tamen Regularibus Canonici quibuscunque ejusmodi executionem committi Jure posse, cum Felino in *c. Causam 9. de Judiciis n. 4.* & in *c. Statutum cit.* Archidiacon. n. 1. Joan. Andr. pr. Franco pr. n. 5. negant Lud. Gomez in *c. cit. n. 32.* Steph. Gratianus *Discept. cap. 270. n. 6.* & Barbosa uterque, Petrus in *l. Cuius Prætor 12. §. fin. ff. de Judic. n. 60.* Augustin. in *Clement. Esli cit. n. 12.* eadem ratione; quod ante Bonifacium VIII. Religiosi & Canonici Regulares quicumque à judicandi & exequendi munere fuerint remoti, arg. *can. De Presentiam, can. Monachi 16. q. 1. c. Ex parte 2. de Postulando, c. 1. Sc. Ne clerici vel monachi Es.* cum, tanquam mundo mortui, velle & nolle proprium, atque à Prælato suo independens iudicium non habeant

habeant : & propterea nec Procuratoris, *Clement. Religiosus 3. de Procurat.* neque executoris Testamentarii munus sine illius consensu suscipere *c. Religiosus 2. de Testament. in 6.* neque de se etiam factæ electioni consentire valeant, *c. Si religiosus 27. de Elect. in 6.* Dicitur Papa autem §. *Sancimus cit.* relata Constitutione delegationes non extendere sed restringere, & qualitates in personis, quibus rescriptorum Apostolicorum executio committeretur, ante requisitas augere potius quam minuere nullasque personas, quibus talis executio, antiquiori Jure committi non poterat, ad eam habiles reddere intenderit : & propterea, sicut religiosi ceteri, sic etiam regularium Ecclesiarum, tam Cathedralium quam Collegiatarum, Canonici ad executorum munus §. *cit.* non sint habilitati.

Neque refert; quod, quoad delegationes sive hujusmodi executiones, dignitatem regularem habentes æquiparentur habentibus dignitatem secularem; quia, sicut isti, sic etiam illi; quod præminentiam cum jurisdictione & plena administratione habeant, delegati & executores esse poterant Jure antiquo, ut in *can. De presentium cit.* Glossa *V. Defensor* notat. Neque etiam; quod Canonici Cathedrales dignitatem habere ceaseantur; quia eò ipsò, quod careant præminentia & jurisdictione externa, dignitatem propriè non habent.

Atque ex his corrui ratio allata pro Canonicis Ecclesiæ Regularis; quibus, cum literarum Apostolicarum executio committi non solet, verisimilius committi etià de Jure non debet; ne huic contrariam consuetudinem, nulla necessitate exigente, statuamus contra Regulam communem; quæ Consuetudo Juris Interpret potius, quam correctoria est censenda, arg. *c.*

Cum expediat 29. de Elect. in 6. §. 1. Pracipimus 32. C. de appellat.

Dixi autem suprâ, *Causa, qua spiritalium & Ecclesiasticâ jurisdictione externam requirunt*, Primò, propter causas merè temporales: quas personis, §. *Sancimus cit.* requisitas qualitates non habentibus, jmd etiam laicis delegari posse, ex communi aliorum sensu rectè notant *cit. Francus pr. n. 12. & Laiman n. 1.*

Secundò, propter executores me-
ros, sive nudum aliquod factum exercentes: cujusmodi sunt, quibus solum de beneficio provisi in possessionem missio, articulus aliquis non jurisdictionalis & nudum ministerium, vg. sola receptio testium sine ulla causæ cognitione &c. committitur: quales esse possunt personæ, juxta §. *cit.* non qualificatæ, ut ibi notant *Laiman n. 1. & Barbosa n. 23. §. 29.*

Tertiò, propter rescripta sive dispensationes pro foro Pœnitentiæ interno, à Si Pœnitentiaria committi solitas Confessario: qui, ut ipsa Literarum inscriptione exprimi solet, esse debet imprimis Magister in Theologia, vel Decretorum sive Juris Canonici Doctor, promotus in Academia; neque enim sufficit, quod sit Doctor Juris solum Imperialis, aut dictarum etiam sacrarum Scientiarum tantum Licentiatius, vel etiam in Ordine aliquo religioso creatus Magister aut etiam Professor actualis: nisi munitus sit privilegio Apostolico: cujusmodi habent aliqui religiosi: & Societatis nostræ sacerdotes, quibus earum executionem superiores commiserint, à Gregorio XIII. acceperunt *Constitutione*, quæ incipit *Exponi edita 3. April. 1582.* ut in *Compend. Privileg. Societ. V. Confessor n 3* habetur. Deinde esse debet approbatus ab Ordinario Diocesis ipsius Oratoris, sive ejus, quocum dispensatio est facienda.
Demum

157.

158.

159.

Demum ab eodem Oratore ad hoc specialiter electus, Palao *Tract. 3. disp. 6. p. 15. §. 5. n. 1.* & Busenbaum *Medulla Lib. 1. Tract. 2. cap. 4. in Appendice.*

160. Dubium est, an rescripto Apostolico deputatus executor subdelegandò wices suas committere valeat alteri. Iustitiæ rescripto delegato iudici id regulariter permissum, statuetur *infra tit. 29. à n. 15.* De Gratia rescriptorum executoribus dubitandi ratio est; quod literis in forma *Dignum* Concessis apponi soleat clausula, *Si per diligentem examinationem eum ad hoc idoneum esse repereris, super quo conscientiam tuam oneramus*, quæ personæ electionem, & ademptionem facultatis subdelegandi denotari, volunt Baldus *in s. Si pro debilitate 3. de Offic. deleg. n. 6.* Jalon *in l. A iudice 5. C. de Judiciis n. 11. limit. 5.* & Peregrin. *in Rubr. de Offic. deleg. n. 7.* ut saltem de personæ idoneitate examen subdelegando alteri nequeat committi; vel, si hoc valeat, ipsa tamen beneficii collatio ab executeore in alterum nequeat transferri, Piafecius *Pmx. Episc. p. 2. cap. 4. n. 8.* quòd ea sit nudum ministerium & executio, cujus subdelegatio inhibita est *c. §. fin. de Offic. deleg.* Sed contra apertas decisiones Bonifacii VIII. & Clement. V. commissiones Apostolicas, quibus certæ personæ de beneficio provideri Papa mandat, per subdelegationem in alios transferri permittentium, *c. Is cui 12. de Offic. deleg. in 6. & Clement. unic. eadem Rubr.* & solummodo excipientium commissiones, quibus, nullâ certâ personâ expressâ, ut Ecclesiæ de persona idonea non nominata præficiatur, Papa mandat: quas decisiones secuti, Panormit. *in c. fin. cit. §. Is autem n. 7.* Felinus *in §. cit. n. 2.* Ugolin. *de Poesst. Episc. cap. 4. §. 7. n. 2.* & Garcias *cit. cap. 2. n. 10.* proposita-

rum literarum executionem in totum, five quoad examen & collationem, subdelegandò aliis committi posse, docent; quòd, ubi Papa certâ personam, cui de beneficio providendum est, designat, ullâ speciali industriæ electione opus non fit; cum ferè parum interfit, an ab executeore delegato per se vel per alium provideatur.

Neque his obstat clausula, *Tuam conscientiam oneramus* quia ista non denotat electionem industriæ personæ, sed solummodo declarat officium executoris; quòd, cum ipso Jure tacite insit, licet non exprimat, specialem personæ electionem non denotabit; cum, quæ Jure insunt, expressa speciale aliquid non operentur, Panormit. & Felin. *l. cit.* Neque etiam literarum executio nudum ministerium est, cum per se includat jurisdictionem & cognitionem de provisi idoneitate & de jure contradictorium, compescendorum, si de facto solum contradicere intelligantur, Panormit. *in §. fin. cit. n. 6.*

ARTICULUS X.

De Rescripti unius ex pluribus, super eodem negotio impetratis, Prælatione.

SUMMARIUM.

162. Rescripti executioni locus non est ante ejus præsentationem.
163. Ex duobus Justitiæ rescriptis prius prævalet:
164. Nisi in posteriori ejus mentio fiat.
165. Etiam ex duobus Gratia rescriptis prius,
166. Quatuor casibus exceptis, præferatur:
167. Lit.